

Kaj je ponavljanje razreda?

Po podatkih raziskave PISA 2012 je v državah OECD v povprečju 12 odstotkov 15-letnikov med izobraževanjem že ponavljalo razred, od tega 7 odstotkov v nižjih razredih OŠ, 6 odstotkov v višjih razredih OŠ in 2 odstotka že v srednji šoli, čeprav so jo komaj začeli obiskovati.

Ponavljanja razreda se zdi problematično in protislovno. To je dejansko kazen za nizek učni uspeh učenca ali dijaka, in ne podpora, da bi dohitel druge. Zato številni strokovnjaki menijo, da ponavljanje razreda ni ustrezen odgovor na nizek učni uspeh.

Analiza, opravljena v Evropi, je dokazala, da ponavljanje razreda dejansko poveča verjetnost opustitve šolanja. Posamezniku povzroča visoko raven stresa in negativno vpliva na njegovo samopodobo, kar se pogosto odraža v vedénjskih težavah v razredu. Zato se zniževanje števila posameznikov, ki razred ponavljajo, obravnava kot preventivni ukrep na področju opuščanje šolanja. Odstotek posameznikov, ki razred ponavljajo, je v posameznih državah zelo različen, a od leta 2003 je v vseh državah OECD opazen trend zniževanja tega deleža. Vseeno pa je v nekaterih državah delež posameznikov, ki razred ponavljajo, še vedno velik, denimo v Nemčiji ali Franciji dosega 20 ali več odstotkov. Po drugi strani na Poljskem, v Sloveniji ali na Švedskem razred ponavlja približno 4–5 odstotkov posameznikov. Na Norveškem je bila leta 2012 ta stopnja 0 odstotkov.

Dodatna literatura v angleščini:

European Commission/EACEA/Eurydice/CEDEFOP (2014): *Tackling Early Leaving from Education and Training in Europe: Strategies, Policies and Measures*. Eurydice and CEDEFOP Report. Publications Office of the European Union, Luxembourg.
http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/175EN.pdf p. 43.

PISA in Focus (2014/09): *Are disadvantaged students more likely to repeat grades?*
<http://www.oecd.org/pisa/pisaproducts/pisainfocus/pisa-in-focus-n43-%28eng%29-final.pdf>

Judit Juhasz (2015): *Final report on Crocoos – Cross-sectoral cooperation focused solutions for the prevention of early school leaving project background research*. Tempus Public Foundation, Budapest. Ch. V.
http://oktataskesztes.tka.hu/content/documents/CroCooS/Final%20research%20report_Early%20school%20leaving%20policies_Crocoos.pdf

Kakšne so koristi?

Ponavljanje razreda je drag način obravnavanja nezadostnega učnega uspeha: posamezniki ostanejo v izobraževanju dlje časa, večja je možnost, da ne bodo dokončali šolanja in kasneje vstopajo na trg dela, kar pomeni izgubo tudi za gospodarstvo. Dokazano je, da je pri teh posameznikih stopnja brezposelnosti višja.

Številne države so znižale odstotek posameznikov, ki razred ponavljajo, ter ponavljanje nadomestile s podpornimi metodami v zgodnji fazi.

Ponavljanje razreda nima jasne koristi za celotni šolski sistem. Nasprotno, povečuje zaostanek prikrajšanih skupin: podatki raziskave PISA kažejo, da 20 odstotkov najbolj prikrajšanih učencev ponavlja razred, medtem ko to velja za samo 7 odstotkov vrstnikov, ki živijo v boljših socialnih razmerah. S tega vidika ponavljanje razreda krepi družbeno neenakost.

Dodatna literatura v angleščini:

European Commission/EACEA/Eurydice/CEDEFOP (2014): *Tackling Early Leaving from Education and Training in Europe: Strategies, Policies and Measures*. Eurydice and CEDEFOP Report. Publications Office of the European Union, Luxembourg.
http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/175EN.pdf p. 43.

PISA in Focus (2014/09): *Are disadvantaged students more likely to repeat grades?*
<http://www.oecd.org/pisa/pisaproducts/pisainfocus/pisa-in-focus-n43-%28eng%29-final.pdf>

Judit Juhasz (2015): *Final report on Crocoos – Cross-sectoral cooperation focused solutions for the prevention of early school leaving project background research*. Tempus Public Foundation, Budapest. Ch. V.

http://oktataskesztes.tka.hu/content/documents/CroCooS/Final%20research%20report_Early%20school%20leaving%20policies_Crocoos.pdf

Predlog, kako se izogniti ponavljanju razreda

Strokovnjaki trdijo, da bi ob dobro usmerjeni podpori učenci uspešneje okrepili znanje in boljše razvili spretnosti kot pa s ponavljanjem razreda, pri katerem se morajo znova osredotočiti tudi na predmete, ki so jih uspešno opravili. Ob tem da ima negativen učinek na samopodobo posameznika, ponavljanje razreda nikakor ni učinkovito za doseganje cilja – usvojitev manjkajočega znanja. To pomeni, da primanjkljaj znanja ostaja, motivacija učenca pa izgine.

V Belgiji organizirajo prehodno obdobje med nižjimi in višjimi razredi OŠ, zato da imajo učenci dovolj časa, da okrepijo osnovne kompetence in spretnosti. Da bi zmanjšali delež posameznikov, ki ponavljajo razred na Portugalskem, je tamkajšnje ministrstvo za šolstvo zagotovilo dodatno obdobje

za izboljšanje uspeha po koncu 4. in 6. razreda za učence z nižjim uspehom na nacionalnem preverjanju znanja. Po tem obdobju učenci lahko še enkrat opravljajo ta preizkus znanja. V podporo učencem uporabljajo osebne učne načrte, pri čemer sodelujejo poleg učiteljev tudi starši in šolski psiholog. Obstaja še en način, da se izognemo ponavljanju razreda, in sicer da posamezniku omogočimo prepis v lažji izobraževalni program, če je sistemsko taka možnost na voljo.

Dodatna literatura v angleščini:

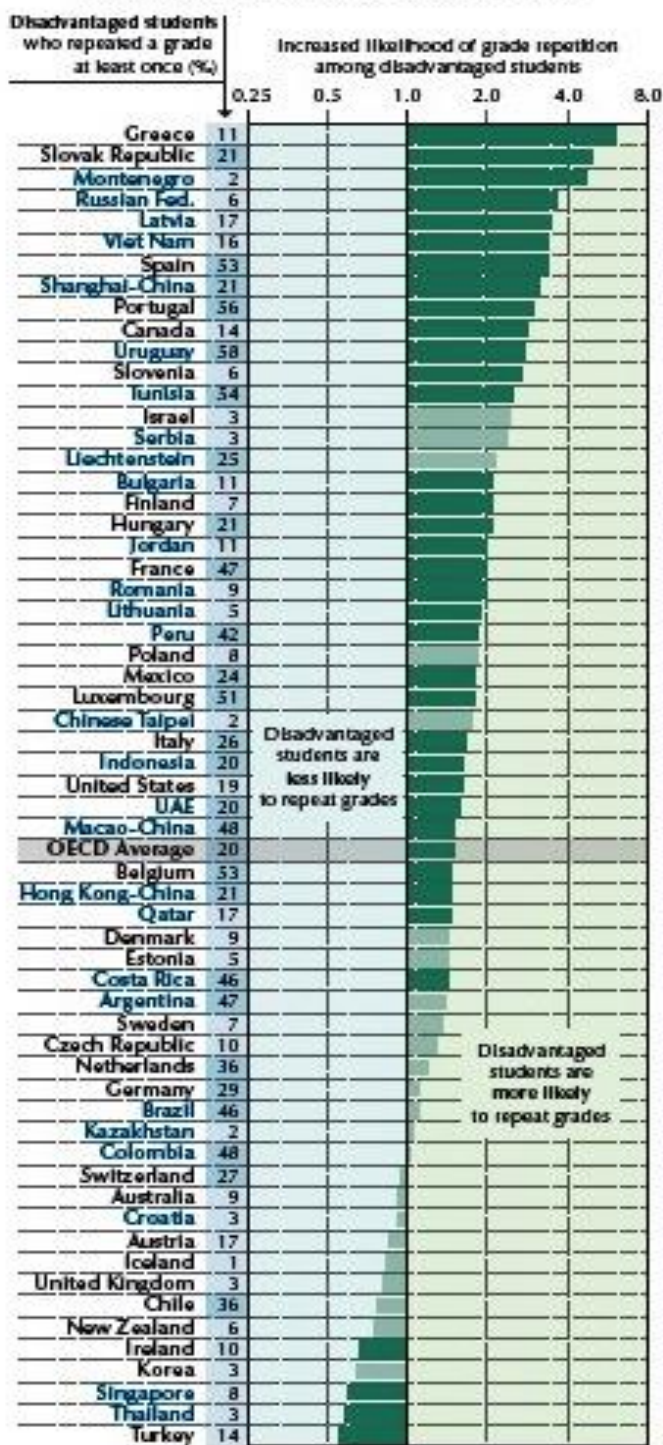
Jelena Joksimovic, Juhász Judit, Mihályi Krisztina, Tomcsik Dóra (2014): *Early warning systems in six European countries*. Desk research report on study visit countries in the framework of CROCOOS– Cross-sectoral cooperation focused solutions for the prevention of early school leaving project. Interim report. Tempus Public Foundation, Budapest

http://oktataskepzes.tka.hu/content/documents/CroCooS/Early%20warning%20systems%20in%20six%20European%20countries_interim%20report.pdf

oznake: znaki stiske, podpora dijakom v stiski, vzroki za osip, ponavljanje razreda

Disadvantaged students are more likely to repeat grades

Increased likelihood of grade repetition among students of similar performance in mathematics, reading and science

Vir: PISA in Focus 2014/09

<<< Disclaimer >>>

This material was made in the framework of CroCooS – Prevent dropout! project. For more information visit this site: <http://crocoos.tka.hu>.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. This material can be found on the project website: <http://crocoos.tka.hu>.

CroCooS Resource Pool elements by [CroCooS partnership](#) is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License](#). Based on a work at <http://crocoos.tka.hu>. Permissions beyond the scope of this license may be available at <http://crocoos.tka.hu>. For more information about this CC license, visit [this site](#).

